

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Nr. 8/6-3

Atzinums par 2024. gada 28. marta iesniegumu, kurā lūgts vērtēt 2024. gada 27. marta Rus.Lsm.lv raidījuma “Сегодня вечером” sižetu “Сейм почтил минутой молчания жертв теракта в Подмосковье”

2024. gada 28. martā sabiedrisko mediju ombuds Anda Rožukalne (turpmāk tekstā arī – ombuds) saņēma [...] (turpmāk – Iesniedzējs) vēstuli (turpmāk – Iesniegums), kurā pievērsta uzmanību Latvijas sabiedrisko mediju vienotajā portālā Rus.Lsm.lv (turpmāk – Rus.Lsm.lv) 2024. gada 27. martā raidījumā “Сегодня вечером” (tulk. – “Šodien vakarā”) izskanējušajam sižetam “Сейм почтил минутой молчания жертв теракта в Подмосковье” (tulk. – Saeima ar minūti klusuma pieminēja terorakta Piemaskavā upurus) (<https://rus.lsm.lv/statja/novosti/obschestvo/27.03.2024-video-segodnya-vecerom-novosti-na-ruslsm-v-1900.a548363/>), sižetu skatīt raidījuma ierakstā no 04:32 līdz 5:23 minūtei) un tajā atspoguļotās informācijas precizitātei.

Lai izvērtētu Iesniegumā minēto, ombuds no 2024. gada 28. marta līdz 10. aprīlim iepazinās ar Iesniegumā minēto Rus.Lsm.lv sižetu, Saeimas 2024. gada 27. marta sēdes ierakstu, ar citos medijos atspoguļoto informāciju, kā arī uzdeva jautājumus VSIA “Latvijas Televīzija” (turpmāk – LTV) galvenajai redaktorei Sigitai Roķei, Latvijas Sabiedrisko mediju portāla LSM.lv (turpmāk – LSM.LV) galvenajai redaktorei Martai Ceravai, Rus.LSM.lv galvenajai redaktorei Jekaterinai Safronovai.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

konstatē:

[1] 2024. gada 28. martā saņemtajā Iesniegumā Iesniedzējs norāda uz 2024. gada 27. martā

raidījumā “Сегодня вечером” izskanējušo sižetu “Сейм почтил минутой молчания жертв теракта в Подмосковье”. Iesniedzēja Iesnieguma saturu veido ekrānšāviņš no sociālās tīklošanas vietnes Twitter.

Iesniegumā norādīts uz ierakstu vietnē Twitter par neatbilstošu informācijas pasniegšanu, jo raidījumā akcentētais saturs atšķiras no Saeimas sēdē notikušā: “Šodien Saeimas spīkere Mieriņa pieteica klusuma brīdi terora aktu upuriem Ukrainā un Krievijā. RUS.LSM to pasniedza, ka klusuma brīdis bijis tikai Krievijas upuriem.” Iesniedzējs Iesnieguma apraksta tematu noformējis, izmantojot apgalvojumu – “LSM RUS māna sabiedrību ar puspatiesību”.

Iesniegumā nav minēti konkrēti sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju vai LTV Rīcības un ētikas kodeksa pārkāpumi.

[2] 2024. gada 4.aprīlī tika saņemta LTV galvenās redaktora S.Roķes atbildes vēstule Nr. 80/1-6.2.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne
secina:

[3] Iesniegumā minētajā sižetā tiek atspoguļots Saeimas sēdes klusuma brīdis, norādot, ka klusuma brīdis tika ievērots, lai pieminētu Piemaskavas teroraktā cietušos. Līdztekus sižetā izskan arī informācija par teroraktā cietušo skaitu un terorakta īstenotājiem.

[4] LTV galvenās redaktora Sigitas Roķes vēstulē ombudam skaidrots, ka “korespondents nebija klāt Saeimas sēdei, šī ziņa tika rakstīta, balstoties uz ziņu aģentūras LETA ziņu. Ziņu aģentūras ziņas un informāciju kā kompetentu avotu, kura sniegtā informācija medijam nav papildus jāpārbauda, izmanto mediji visa pasaulē jau kopš ziņu aģentūru darbības iesākumiem. Tāds ir ziņu aģentūru un mediju sadarbības modelis. Ziņu aģentūrām tradicionāli ir resursi un iespējas apmeklēt visus ziņu vērtos pasākumus, līdz ar to ļaujot citu mediju redakcijām koncentrēties uz savu oriģinālsaturu un dienaskārtību.”

[5] Vēstulē pievienotas saites uz [LETA](#), kā arī citām ziņu vietnēm, kur arī nav informācijas par to, ka Daiga Mieriņa savā ievadrunā pieminēja arī Ukrainu. S.Roķe pauž nožēlu, ka “redakcijai pietrūkst cilvēkresursu, lai noklausītos katru Saeimas sēdi klātienē vai ierakstā. Lielākā daļa mediju redakcijas strādā, ļoti bieži pamatojoties uz aģentūras LETA informāciju. (..). Redakcija, pamatojoties uz LETA ziņu, pamatoti pieņēma, ka informācija ir pilnīga un ziņu aģentūra to ir atspoguļojusi pilnīgi un precīzi.”

[6] S. Roķe skaidro, ka “protams, viens no galvenajiem principiem žurnālistikā ir pirmavota

izmantošana, bet aģentūra LETA ir kompetents avots, kuru redakcija bieži izmanto dažu ziņu atspoguļošanai. Redakcijai nepietiek cilvēkresursu, lai redakcijas žurnālists varētu apmeklēt visus notikumus, kas tiek iekļauti saturā. Līdz ar to tiek izvērtēts, vai konkrētajā notikumā ir nepieciešama žurnālista klātbūtne un būs iespējas iegūt kādu papildus informāciju.”

[7] Vienlaikus LTV1 ziņu raidījuma “Panorāma” sižetā ([Panorāma / 27.03.2024 / Ieraksts / REplay.lv \(Ism.lv\)](#)) (skatīt sižetu no 17:45 minūtes) tika sniegta vispusīga informācija par klusuma brīdi un tika precīzi atspoguļots Saeimas priekšsēdētājas teiktais. Tātad LTV rīcībā bija gan informācija, gan Saeimas sēdes norises video.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

vērš uzmanību:

[8] Sabiedrisko mediju ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodeksu normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās, kas veiktas sabiedrisko mediju satura veidošanas procesā. Nedz normatīvie akti, nedz sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas un LTV Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu, ombuds nevērtē Iesniedzēja uzskatus vai iesniegumā pausto viedokli.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

atzīst:

[9] Izvērtējot Iesniegumu, sabiedrībai piedāvāto informāciju Iesniegumā minētajā sižetā un LTV skaidrojumu, kā arī sižeta veidošanā izmatoto ziņu aģentūras LETA ziņu par Saeimas sēdē notikušo klusuma brīdi, atzīstu, ka sižetā nav ievērots sabiedrisko mediju Redakcionālo vadlīniju 1.4 sadaļā “Sabiedrisko mediju darbības profesionālie principi” minētais princips “Precizitāte”, kurš noteic, ka “Sabiedriskie mediji sniedz pārbaudītu un iespējami precīzu informāciju, tie nedrīkst apzināti maldināt auditoriju, sagrozīt vai izdomāt faktus. Ja par kādas informācijas precizitāti ir šaubas, tas ir skaidri jānorāda.” Sabiedriski nozīmīga notikuma atspoguļošanai veltīta sižeta veidošanas procesā, paļaujoties uz ziņu aģentūras sagatavoto informāciju, nav veikta informācijas pietiekamības un precizitātes pārbaude.

Izvērtējot atzīto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

iesaka:

[10] Apzinoties žurnālista pienākumu pārbaudīt informāciju pirms tās publicēšanas un, ņemot vērā, ka informācijas apjoma un tās aprites ātruma apstākļos arī citiem informācijas sniedzējiem var pietrūkt resursu precīzas informācijas sniegšanai, iesaku apsvērt, vai nepieciešams izveidot papildu profesionālas procedūras, kas dod iespēju pārliecināties par ikdienā izmantotās un ārpus RUS.lsm.lv sagatavotās informācijas precizitāti, pietiekamību un patiesumu.

[11] Atrast iespēju pievienot 2024. gada 27. marta ziņu raidījuma “Сегодня вечером” ierakstam sabiedrisko mediju tīmekļa vietnēs precizējumu, kurā atspoguļots precizēts Saeimas klusuma brīža saturs.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas
līdzekļu ombuds

(*paraksts*)*

Anda Rožukalne

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU